

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інженерно-технологічний факультет
Кафедра охорони праці та фізики

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 10 БЕЗПЕКА ПРАЦІ

(статус освітнього компонента – обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми
Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
за спеціальністю **141 «Електроенергетика, електротехніка
та електромеханіка»**

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробники: О.О. Василенко Василенко О.О .к.т.н., доц. кафедри охорони праці та фізики
О.В. Семерня Семерня О.В. старший викладач кафедри охорони праці та фізики

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри охорони праці та фізики	протокол від Завідувач кафедри <u>Світлана ХУРСЕНКО</u> (підпис)
--	---

Погоджено:

Гарант освітньої програми Андрій ЧЕПІЖНИЙ
(підпис)

Декана факультету, де реалізується освітня програма Владислав ЗУБКО
(підпис)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Ганна БАРСУКОВА
(підпис)

Світлана ХУРСЕНКО
(підпис)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Надія БАРАНІК
(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ БЕЗПЕКА ПРАЦІ

1.	Назва ОК	Безпека праці								
2.	Факультет/кафедра	Інженерно-технологічний/охорони праці та фізики								
3.	Статус ОК	Обов'язковий								
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	ОПП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» / спеціальність: 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»								
5.	Рівень НРК	Шостий рівень								
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна: 3 семестр, тривалість 15 тижнів. Денна скорочений термін: 2 семестр, тривалість 15 тижнів Заочна: 5 курс Заочна скорочений термін 4курс								
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5								
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота		
		Загальний обсяг годин	Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні		денна	заочна
			денна	заочн	денна	заочна	денна	заочн		
3 семестр	150	30	8			30	14	90	128	
9.	Вид контролю	3 семестр - іспит								
10	Мова навчання	Державна (українська)								
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.т.н., доцент кафедри охорони праці та фізики Василенко О.О. старший викладач кафедри охорони праці та фізики Семерня О.В., ст. викладач								
12	Контактна інформація	Інженерно-технологічний факультет, кафедра охорони праці та фізики, аудиторія кафедри 307м; Василенко О.О. тел./Viber +38(050)344-21-48; e-mail: vasylenko.sumy@gmail.com . Семерня О.В. тел./Viber +38(066)517-83-39; e-mail: semernya.olena@gmail.com								
13	Загальний опис освітнього компонента	Основою освітнього компонента «Безпека праці» є питання охорони праці, правові норми трудового законодавства, організаційні основи забезпечення безпеки праці, атестацію робочих місць з шкідливими умовами праці, теорію і практику забезпечення гігієни праці, виробничої санітарії, вимоги щодо безпеки технічного устаткування й технологічних процесів, пожежної безпеки, заходів і засобів щодо попередження дії на людину небезпечних і шкідливих факторів у сфері електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, надання першої допомоги потерпілим у разі нещасних випадків захисту людини від небезпечних і шкідливих виробничих чинників, збереження здоров'я та високої продуктивності під час трудової діяльності. Вивчення освітнього компонента здобувачу вищої освіти забезпечує загальну грамотність в галузі безпеки людини та формування працезахоронного світогляду.								
14	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента «Безпека праці» є формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій забезпечення ефективного використання безпечних технологій в електричній інженерії та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки та наданні майбутнім фахівцям знань, реалізація яких на практиці сприятиме поліпшенню умов праці, безпеки працівника, підвищенню її продуктивності, запобіганню професійним захворюванням, виробничому травматизму тощо.								

15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Компетентності, розвинені в освітньому компоненті, необхідні для формування у здобувачів вищої освіти системи знань і вмінь з розкриття взаємозв'язку і взаємо-зумовленості сукупності закономірностей, які пояснюють основні явища і процеси, що відбуваються в навколишньому середовищі.</p> <p>Освітній компонент базується на освітніх компонентах: ОК 6 Вища математика, ОК 1 Фізика, перекликаючись з курсами інших базових дисциплін, які одночасно викладаються студентам.</p> <p>Освітній компонент є основою для освітніх компонентів: ОК 12 Теоретичні основи електротехніки, ОК 25 Навчальна практика ОК 26 Виробнича практика (переддипломна практика).</p>
16	Політика академічної доброчесності	<p>Система вимог, які ставляться перед здобувачем вищої освіти під час вивчення освітнього компоненту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проходження здобувачами етапів оцінювання у встановлені терміни; • виконання і захист письмових та практичних робіт у встановлені терміни; • дотримання при виконанні письмових робіт положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (https://bit.ly/2TNvfE0); • дотримання здобувачами кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ (https://bit.ly/3xf92wW). <p>Підготовлені до оцінювання письмові роботи повинні бути оригінальними та виконані самостійно здобувачем вищої освіти. Письмові роботи, які виконані і здані із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на оцінку нижче від отриманого результату. Роботи, які виконані з низьким рівнем унікальності або є копією «чужої» роботи оцінюватимуться на «нуль» з послідуочим виконанням роботи згідно іншого оригінального індивідуального завдання. Передача письмових робіт відбувається після повторного виконання або доопрацювання. Списування із різних джерел інформації (в т.ч. із використанням мобільних девайсів та гаджетів) під час екзаменів заборонено. При виявленні факту списування – робота здобувача анулюється і екзамен складається повторно. Перескладання екзамену відбувається із дозволу деканату в зазначені терміни після повторного засвоєння матеріалу з освітнього компоненту.</p>
17	Посилання на курс у системі Moodle	<p>https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=1438</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'Я- ЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...»	Програмні результа- ти навчання, на досяг- нення яких спрямова- ний ОК згідно з нуме- рацією, наведеною в ОП		Як оцінюється РНД
	ПРН 15. Розуміти основні принципи і завдання технічної та екологічної безпеки об'єктів електротехніки та електромеха-	ПРН 16. Знати вимоги нормати- вних актів, що стосуються інже- нерної діяльності, захисту інте- лектуальної власності, охорони	
ДРН 1. Ефективно використовувати положення нормативно - правових документів, ратифіковані міжнародні стандарти, що регламентують умови праці на виробництві. Використовувати інструкції по техніці безпеки в своїй діяльності, розуміти рівень відповідальності за особисту та колективну безпеку і необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.		X	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист лабораторних робіт
ДРН 2. Забезпечити оптимальне управління охороною праці на підприємстві(в організації), організувати вирішення питань охорони праці на виробництві; ефективно виконувати функції, обов'язки і повноваження з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі. Планувати і організувати проведення навчання з питань охорони праці, орієнтуватися в питаннях та приймати участь в проведенні розслідування нещасних випадків на виробництві, володіти методами аналізу травматизму, володіти основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу. Проводити заходи з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності.		X	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист лабораторних робіт
ДРН 3. Впроваджувати безпечні технології, вибирати оптимальні умови і режими роботи, проектувати і організувати робочі місця на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці; забезпечити безпечну експлуатацію електроустановок: електрозахисті засоби і заходи.	X	X	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист лабораторних робіт
ДРН 4 Знати принципи надання першої долікарської допомоги, при ураженні електричним струмом.		X	Усне опитування, письмовий контроль, тес-

Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до не струмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.			тові завдання у формі множинного вибору, захист лабораторних робіт
ДРН 5. Досліджувати показники мікроклімату виробничих приміщень параметри запиленості, загазованості, освітлення виробничих приміщень, рівні виробничих шумів і вібрації та давати відповідну оцінку впливу зазначених параметрів на стан людини, визначати загальний вплив санітарно-гігієнічних умов праці на організм працюючого та призначати можливі заходи по недопущенню їх шкідливого впливу.	X	X	Усне опитування, розв'язання типових задач, тестування, захист лабораторних робіт.
ДРН 6 Орієнтуватися у різноманітті технічних та протипожежних заходах та засобах безпеки праці, знати будову та уміти користуватися первинними засобами гасіння пожежі. Піклуватися про особисту та колективну безпеку і усвідомлювати необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.		X	Тестування засвоєння лекційного матеріалу, захист лабораторних робіт.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лб		робота		
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	
Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці 1.Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. 2. Структура дисципліни «Безпеки праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. 3.Мета дисципліни. Завдання вивчення дисципліни. 4. Основні терміни та визначення в галузі охорона праці.	2	2	-	-	-	-	6	8	[1-4] [5,7] [9-12] [16-20]

<p>Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці</p> <p>1. Конституційні засади охорони праці в Україні. 2. Законодавство України про охорону праці. 3. Закон України «Про охорону праці». 4. Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці.</p>	2					6	10	[1-4] [9-20] [26-31]
<p>Тема 3. Законодавство з охорони праці</p> <p>1. Правове регулювання питань охорони праці. 2. Гарантії прав громадян на охорону праці. 3. Пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. 4. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. 5. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПА-ОП): визначення, основні вимоги та ознаки. 6. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП. 7. Національні стандарти України з охорони праці. 8. Міжнародні стандарти ССБП.</p>	4	2				6	10	[[1-4] [9-20] [26-31]
<p>Тема 4. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці</p> <p>1. Система державного управління охороною праці в Україні. 2. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. 3. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права. 4. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.</p>	2					6	8	[1-4] [5-8] [9-12] [26, 30]
<p>Тема 5 Організація охорони праці на підприємстві</p> <p>1. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації.</p>	2					6	8	[1-4] [5-8] [9-12] [26, 30]

<p>2. Служба охорони праці підприємства. Статут і підпорядкованість. Структура і чисельність.</p> <p>3. Основні завдання, функції служби охорони праці.</p> <p>4. Громадський контроль за станом охорони праці в організації</p> <p>5. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації.</p> <p>Організація робіт та проведення атестації робочих місць.</p>										
<p>Тема 6 Навчання з питань охорони праці</p> <p>1. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці.</p> <p>2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи.</p> <p>3. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.</p> <p>4. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.</p> <p>5. Інструктажі з охорони праці. Види інструктажів.</p> <p>6. Інструкції з охорони праці. Види інструкцій.</p> <p><i>Лб Організація навчання з питань охорони праці</i></p>				4	2	6	8			<p>[1-4] [5-8] [9,10,15] [26, 30]</p>
<p>Тема 7. Профілактика травматизму та професійних захворювань</p> <p>1. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру.</p> <p>2. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві.</p> <p>3. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань.</p> <p>4. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві</p> <p>5. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.</p>	2			6	4	6	8			<p>[1-4] [5-8] [11] [13,18,] [26, 30]</p>

<i>Лб.. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві</i> <i>Лб. Методи аналізу виробничого травматизму</i>									
Тема 8. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Загальні положення. 1. Фізіологія праці. 2. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. 3. Гігієна праці. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. 4. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці. 4. Загальна характеристика виробничих факторів робочої зони. 5. Характеристика шкідливостей в робочих зонах, їх дія на організм людини.	2	2				6	8		[1-4] [5-8] [16-20] [23-25]
Тема 9. Повітря робочої зони. 1. Робоча зона та повітря робочої зони. 2. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. 3. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. 4. Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами. 5. Гранично допустима концентрація шкідливих речовин. 6. Контроль за станом повітряного середовища а виробництві. 7. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони. 8. Вентиляція. Види вентиляції. Організація вентиляції в приміщеннях. <i>Лб. Дослідження параметрів мікроклімату</i> <i>Лб. Визначення вмісту шкідливих газів і парів у повітрі експресним методом.</i> <i>Лб. Дослідження запиленості повітря</i>	2			8	4	6	8		[1-4] [5-8] [16-20] [23-25]

<p>Тема 10. Освітлення виробничих приміщень</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні світлотехнічні визначення. 2. Природне, штучне, суміщене освітлення. 3. Класифікація виробничого освітлення. 4. Основні вимоги до виробничого освітлення. 5. Нормування освітлення, розряди зорових робіт. 6. Експлуатація систем виробничого освітлення. 7. Загальні підходи до проектування систем освітлення. <p><i>Лб.. Дослідження освітленості виробничих приміщень</i></p>	2			4	2	6	8	[1-4] [5-8] [16-20] [23-25]
<p>Тема 11. Вібрація</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела, класифікація і характеристика вібрації. 2. Гігієнічне нормування вібрацій. 3. Методи контролю параметрів вібрацій. 4. Особливості вібрації, вплив на людину. 5. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій. <p><i>Лб.. Дослідження та оцінка параметрів вібрації</i></p>	2			2		6	10	[1-4] [5-8] [16-20] [23-25]
<p>Тема 12. Шум, ультразвук та інфразвук</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив шуму на людину. 2. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. 3. Класифікація шумів. 4. Нормування шуму. 5. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму. 6. Інфразвук та ультразвук. Вплив на людину. 7. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. 8. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку. <p><i>Лб. Дослідження виробничого шуму</i></p>	2			2		6	10	[1-4] [5-8] [16-20] [23-25]
<p>Тема 13. Основи виробничої безпеки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні вимоги безпеки до технологічних процесів в галузі 	2					6	8	[1-4] [5-8] [9-20] [26-30]

<p>АПК.</p> <p>2.Безпечність до виробничого обладнання та інструменту ремонтних майстерень і пунктів технічного обслуговування..</p> <p>3. Безпека при експлуатації систем під тиском і криогенної техніки.</p> <p>4. Безпека при експлуатації котельних установок, компресорних установок, балонів, посудин, що працюють під тиском.</p> <p>5. Засоби індивідуального захисту.</p> <p>Знаки безпеки. Сигнальні кольори</p>										
<p>Тема 14. Електробезпека</p> <p>1. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми.</p> <p>2. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.</p> <p>3.Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.</p> <p>4..Умови ураження людини електричним струмом.</p> <p>5.Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до не струмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою.</p> <p>6. Напруга кроку та дотику.</p> <p>8. Класифікаційні групи з електробезпеки електротехнічного персоналу.</p> <p>9.Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.</p> <p><i>Лб. Надання першої допомоги при виробничих травмах.</i></p>	2			2		6		8		<p>[1-4] [5-8] [9-20] [26-30]</p>
<p>Тема 15. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах</p> <p>1. Поняття про горіння, вибух та пожежу.</p> <p>2. Загальні правила пожежної безпеки на підприємствах.</p> <p>3. Класифікація приміщень за вибухо- і пожежонебезпекою.</p> <p>4. Показники вибухопожежо небезпечних властивостей матеріалів і речовин.</p> <p>5. Системи попередження, засо-</p>	2	2		2	2	6		8		<p>[1-4] [5-8] [9-20] [26-30]</p>

би виявлення та гасіння пожеж. Пожежна сигналізація. 6. Засоби пожежогасіння. 7. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. <i>Лб.. Забезпечення виробничих об'єктів первинними засобами пожежогасіння</i>									
ВСЬОГО	30	8			30	14	90	128	

4.МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Використовувати положення законодавчих та нормативно - правових документів, ратифіковані міжнародні стандарти, що регламентують умови праці на виробництві. Використовувати інструкції по техніці безпеки в своїй діяльності, розуміти рівень відповідальності за особисту та колективну безпеку і необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях, захист прав працівників.	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Модерування дискусії за результатами доповідей. Перевірка мультимедійних презентацій. Тестування (опитування). Консультації викладача	8/4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Конспектування. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Підготовка матеріалів для доповіді з мультимедійною презентацією. Самооцінка знань.	18/28
ДРН 2 Забезпечити оптимальне управління охороною праці на підприємстві (в організації), організувати вирішення питань охорони праці на виробництві; ефективно виконувати функції, обов'язки і повноваження з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі. Планувати і організувати проведення навчання з питань охорони праці	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Тестування, усне опитування, виконання лабораторних робіт. Консультації викладача	8/2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Конспектування. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Підготовка матеріалів для доповіді з мультимедійною презентацією. Самооцінка знань.	18/24
ДРН 3Орієнтуватися в питаннях та приймати участь в проведенні розслідування нещасних випадків на виробництві, володіти методами аналізу травматизму, воло-	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Тестування (опитування). Виконання лабораторних	6/8	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Конспектування. Вивчення матеріалу для самостійного опанування.	4/8

діти основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу. Проводити заходи з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності	робіт. Консультації викладача		Підготовка матеріалів для доповіді з мультимедійною презентацією. Самооцінка знань.	
ДРН4..Досліджувати показники мікроклімату виробничих приміщень параметри запиленості, загазованості, освітлення виробничих приміщень, рівні виробничих шумів і вібрації та давати відповідну оцінку впливу зазначених параметрів на стан людини, визначати загальний вплив санітарно-гігієнічних умов праці на організм працюючого та призначати можливі заходи по недопущенню їх шкідливого впливу.	Проведення лекцій демонстративним та інтерактивним методом, використовуючи презентації. Тестування (опитування). Вправи та розрахунки, виконання лабораторних робіт.	24/8	Опрацювання попередніх лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань лабораторної роботи. Підготовка рефератів, презентацій відповідно до індивідуального завдання. Самооцінка знань.	30/44
ДРН5.Розробляти та впроваджувати безпечні сучасні технології, на основі технічних та технологічних досягнень в галузі охорони праці що гарантуватимуть безпеку праці на робочих місцях	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Тестування (опитування). Вправи та розрахунки, Лабораторно-практичні роботи.	6/0	Опрацювання попередніх лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань лабораторної роботи. Підготовка рефератів, презентацій відповідно до індивідуального завдання. Самооцінка знань.	12/16
ДРН6 Орієнтуватися у різноманітті технічних та протипожежних заходах та засобах безпеки праці, знати будову та уміти користуватися первинними засобами гасіння пожежі. Піклуватися про особисту та колективну безпеку і усвідомлювати необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.	Проведення лекцій демонстративним та інтерактивним методом, використовуючи: ілюстрації, презентації, відеоролики. Перевірка рефератів та мультимедійних презентацій. Тестування(опитування). Практичні роботи Консультації викладача	4/4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та навчальних підручників (посібників). Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт. Підготовка рефератів, презентацій відповідно до індивідуального завдання. Самооцінка знань.	6/8
Всього 150		60/22		90/128

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1.Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у	Дата складання
---	-------------------------------	---------------	----------------

		загальній оцінці	
1.	Виконання і захист лабораторних робіт відповідно до індивідуального варіанту	15 балів/15%	1-7 тиждень
2.	Комп'ютерне тестування засвоєння теоретичного матеріалу – тест множинного вибору М1	20 балів/20%	7 тиждень
3.	Комп'ютерне тестування засвоєння теоретичного матеріалу – тест множинного вибору М2	20 балів/20%	15тижня
4.	Виконання та захист лабораторних робіт відповідно до індивідуального варіанту	15 балів / 15%	15 тижня
5.	Екзамен	30 балів/ 30%	Терміни екзаменаційної сесії
Всього		100 балів	15 тижнів

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1 (тест множинного вибору)	<12 балів	12-15 балів	16-18 балів	19-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо оформлення	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант розв'язання завдань
Виконання і захист лабораторних робіт відповідно до індивідуального варіанту	<8 балів	8-10 балів	11-12 балів	13-15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання завдання	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант виконання завдання
Тестування засвоєння лекційного матеріалу М2	<12 балів	12-15 балів	16-18 балів	19-20 балів
	Вірних відповідей менше 11 з 20	Вірних відповідей 12 - 15 з 20	Вірних відповідей 16 -18 з 20	Вірних відповідей 19 з 20
Виконання та захист лабораторних робіт відповідно до індивідуального варіанту	<8 балів	8-10	11-12	13-15
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання завдання	Виконано усі вимоги завдання
Екзамен (письмова відповідь на питання)	<18 балів	18-23 балів	24-29 балів	30 балів
	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді не надані	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді надані не в повному обсязі	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді надані з невеликими	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, надані вірні відповіді

			помилками	
--	--	--	-----------	--

5.3 Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Виконання лабораторних робіт згідно індивідуального завдання під час проведення занять зі зворотним зв'язком від викладача.	протягом 2..15 тижнів
2	Підготовка до тестування та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальними завданнями протягом аудиторних занять.	протягом 2..15 тижнів
4	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після письмового опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу	протягом семестру
5	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів під час виконання самостійної роботи	Регулюється здобувачем самостійно

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела:

1. Курепін В.М. (2022). Основи охорони праці: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти аграрної галузі. Миколаїв : МНАУ, 347 с. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12462/1/kurepin-osn-ohoron-prac-navch-posib-2022.pdf>
2. Бондаренко Є.А. (2022). Охорона праці в електроенергетиці : електронний навчальний посібник комбінованого (локального та мережного) використання. Вінниця : ВНТУ, 138 с. https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/Bondarenko_2022_138.pdf
3. Пожарова О.В. (2022). Охорона праці : навчальний посібник. Одеса, 86 с. <https://drive.google.com/file/d/1PYMuBrIToqMbP9RtZrFbU0y32n9Yixd1/view>
4. Семерня О.В., Василенко О.О., Хворост Т.В., Кіндя О.П. (2023). Безпека праці : навч. посібник. Суми, СНАУ, 183с . <https://drive.google.com/file/d/1PrxJzzKtQFPsYaQuW8pUB0PcsRYLnOVI/view>

Методичне забезпечення

5. Конспект лекцій з дисципліни «Безпека праці». Частина 2: «Основи охорони праці» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Автори: ст. викладач Семерня О.В., к.т.н., доцент Василенко О.О., к.е.н., доцент Хворост Т.В., зав. навч.-метод. кабінетом Кіндя О.П., -Суми, СНАУ-22.- 72 с. (пр. № 6 від 25.05.2022 р.).
6. Методичні вказівки до виконання лабораторних та практичних робіт з дисципліни «Безпека праці». Частина 2: «Основи охорони праці» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Автори: ст. викладач Семерня О.В., к.т.н., доцент Василенко О.О., к.е.н., доцент Хворост Т.В., зав. навч.-метод. кабінетом Кіндя О.П.,-Суми, СНАУ-22.- 166 с.,(пр. № 6 від 25.05.2022 р.)
7. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Безпека праці». Частина 2: «Основи охорони праці» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Автори: ст. викладач Семерня О.В., к.т.н., доцент Василенко О.О., к.е.н., доцент Хворост Т.В., зав. навч.-метод. кабінетом Кіндя О.П.,- Суми, СНАУ-22.- 55 с., (пр. № 6 від 25.05.2022 р.)
8. Семерня О.В., Хворост Т.В., Василенко О.О, Кіндя О.П. (2024). Безпека праці. Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи «Методи аналізу виробничого травматичного процесу».

зму» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. Суми : СНАУ, 28 с.

Інші джерела:

9. Закон України "Про охорону праці" від 14 жовтня 1992 р. (Із змінами від 21.11.2002 № 229-ІУ).

10. Кодекс Законів про працю в Україні.

11. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23.09.99 р. №1105. Зі змінами і доповненнями № 1774-VIII від 06.12.2016, ВВР, 2017, № 2, ст.25

12. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337 «Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».

14. Типове положення про службу охорони праці (НПАОП 0.00-4.21-04).

15. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05)

16. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

17. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».

18. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Socia lAccountability International.

19. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Socia lResponsibility.

20. ДСТУ ISO 45001:2019 «Системи управління гігієною та безпекою праці»

21. Лапін В.М. (2021). Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник . Київ: Знання, 334 с.

22. Левченко, О.Г., Денисюк, С.П., Каштанов, С.Ф. (2022). Електробезпека в енергетиці: навч. посіб. для студ. спеціальностей у галузі енергетики. КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ: Видавець ФО-П Піча Ю.В., 278 с.

23. Семерня О.В., Хурсенко С.М. (2024). «Оптимізація мікроклімату в навчальних лабораторіях, аудиторіях та навчально- виробничих модулях СНАУ при підготовці інженерів». Вісник СНАУ: серія «Механізація та автоматизація виробничих процесів». Суми : СНАУ № 2 (56), С.101-107.

24. Хурсенко С.М., Семерня, О.В., Хворост, Т.В., Василенко О.О. (2024). «Використання європейського досвіду розроблення профілактичних заходів з безпеки праці». Вісник СНАУ: серія «Механізація та автоматизація виробничих процесів». Суми: СНАУ № 4 (58), С. 89-95.

25. Хворост, Т.В., Хурсенко, С.М., Семерня, О.В., Василенко, О.О. (2024). «Вплив шкідливих факторів виробничого середовища на розвиток професійних захворювань працівників сільського господарства». Вісник СНАУ: серія «Механізація та автоматизація виробничих процесів» №1(59). Суми: СНАУ, С.96-101.

Додаткові джерела:

26. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці: <https://dsp.gov.ua/>

27. Офіційний сайт ДСНС України: <http://www.mns.gov.ua>

28. Офіційний сайт Пенсійний фонд України: <https://www.pfu.gov.ua/>

29. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»: <http://www.nau.ua>

30. Науково- виробничий журнал Охорона праці <https://ohoronapraci.kiev.ua>

31. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua>.

32. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua>.

Програмне забезпечення:

1. Програмный пакет Microsoft Office (Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint).